

VÄGPLAN

Gestaltningsprogram - Väg 272, ny gång- och cykelväg mellan Ockelbo och Säbyggeby

Ockelbo kommun, Gävleborgs Län

Vägplan 2026-02-19

Handlingsnummer: 1L140003

Trafikverket

Postadress: Box 417, 801 05 Gävle

Telefon: 0771-921 921, Texttelefon: 010-123 50 00

E-post: trafikverket@trafikverket.se

www.trafikverket.se

Författare: Sweco Sverige AB

Ärendenummer: TRV 2025/135462

Kontaktperson: Jonas Blom, Trafikverket

Inledning

I Ockelbo planeras en ny gång-, cykel och mopedväg (GCM-väg) för att förbättra trafiksäkerheten genom tätorten. GCM-vägen planeras gå längs väg 272 och tar sin början vid korsningen väg 272/303 och fortsätter norrut med en total längd för projektet på 800 m. I ovan nämnda korsning planeras en cirkulationsplats.

Tidigare arbete

Som underlag för gestaltungsprogrammet har dels PM Gestaltungsavsikter tagits fram, dels Inledande LandskapsKaraktärsAnalys, ILKA. ILKA:n redovisar en samlad analys av olika teman såsom naturmiljö, kulturhistoria, landskapskaraktärer med slutsatser kring landskapets känslighet samt potential. Gestaltungsavsikterna beskriver vilka gestaltungsaspekter som är viktiga.

Syftet med Gestaltungsprogrammet är att besvara frågan *hur?*, dvs hur gestaltningen ska te sig utifrån gestaltungsavsikternas uppsatta punkter.

Trafikverkets arkitekturpolicy

Som grund för gestaltningen har Trafikverket en arkitekturpolicy som arbetet utgår ifrån.

"Trafikverket ska medverka i samhällsutvecklingen genom att skapa anläggningar och miljöer som är välfungerande, hållbara och vackra. I varje skede, från planering till förvaltning, ska arbetet utgå från människors behov och insikter om de möjligheter och begränsningar som finns i såväl landsbygd som stadsbygd. Anläggningarna ska präglas av god arkitektur, det vill säga en genomarbetad utformning som samspelar med landskapet och människorna."

Projektmål

Inom projektet har en rad mål tagits fram varav tre har en indirekt bäring på gestaltningen:

- Utformningen längs hela sträckan ska understödja hastighetsefterlevnad.
- Gående och cyklister ska erbjudas sammanhängande, trygga och trafiksäkra stråk till målpunkter.
- Busshållplatser ska ha lämplig placering och utformning utifrån funktion.

Gestaltning

Förutsättningar

Gestaltningarnivån på anläggningen ska förhålla sig till platsen vilket är utkant av tätort på landsbygd. Materialval och skala ska harmonisera med den förutsättningen.

Tillkommande GCM-väg innebär att vägrummet kommer att breddas. En konsekvens av detta är att befintlig vegetation kommer att behöva tas ner. Följaktligen behöver man en strategi för påverkan av vegetationen. Beskärning och/eller skyddsåtgärder för påverkade rotsystem, exempelvis användandet av luftiga lager i överbyggnaden kan komma att krävas. Vid avverkning kan eventuellt återplantering ske.

Trängre vägrum strax norr om korsningen för vägarna 272 / 303.

Befintlig korsning ersätts med ny cirkulationsplats. Rondellytan har krav på sig att vara överkörningsbar vilket snävar till möjliga lösningar för typ av ytskikt.

Vad ska hanteras?

Punkter nedan är tagna från tidigare upprättad *PM Gestaltningssavsikter*.

- *Cirkulationsplatsen*. Refugytorna samt rondellytan med kravet på överkörningsbarhet. Samtidigt en möjlighet att ge platsen identitet samt minska andelen hårdgjorda ytor än dagens situation.
- *Ny GCM-väg* behöver separeras från vägens fordonsyta med kantstöd.
- *Vägräcken* – typ och utbredning. Vikt behöver läggas vid att de anpassas efter miljöns skala och karaktär, exempelvis att de inte är för grova.

- *Gång/cykelräcken* – typ och utbredning. Vikt behöver läggas vid att de anpassas efter miljöns skala och karaktär med omsorg om detaljer.
- *Busskurer* – tillkommande nya och/eller bevarande av befintliga.
- *Skyltning* – placering i förhållande till vyer och siktlinjer.
- *Vägsrän*. Delar av befintliga rän har påtagliga naturvärden med bl.a. signalarterna bockrot och liten blålocka. I kommande gestaltning kan det vara värdefullt att satsa på insådd av örter i nyanlagda vägsrän.
- *Befintlig allé*. Strax norr om angiven naturvärdesbiotop står en lönnallé med sju träd med generellt biotopskydd. Vid en påverkan på allén till följd av tillkommande anläggning ska kompensationsåtgärd utföras.
- *Belysning*. Dagens vägbelysning kommer att ersättas med ny som följer gällande krav för kör- respektive GCM-väg. Den nya belysningen utformas för att knyta an till den småskaliga miljön, dels längs GCM-väg, dels vid cirkulationsplatsen.

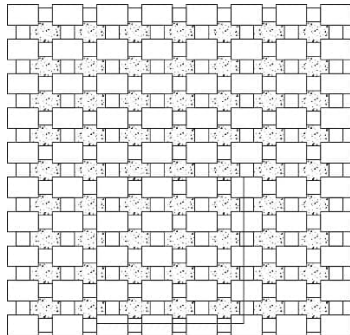
Planillustration över de ingående delarna som ska byggas om.

1. Cirkulationsplatsen
2. GCM (röd linje i illustrationen)
3. Vägs slänt med påtagligt naturvärde
4. Befintlig allé
5. Nya slänt/er med extensiv skötsel
6. Naturvärdesträd i slänt (enligt NVI)

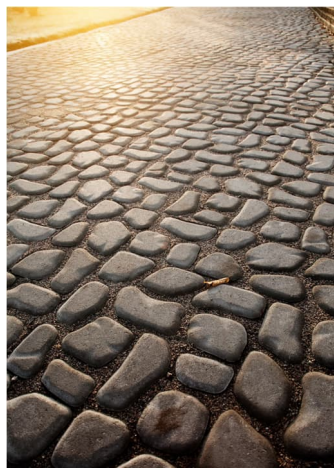
Cirkulationsplatsen

Rondellens yta ska vara överkörningsbar för att hantera långa transporter vid ett fåtal tillfällen. Fåtalet överkörningar ger samtidigt en möjlighet att skapa mer än en helt hårdgjord asfaltsyta.

Ytan för rondellen föreslås göras med en lätt välvning och beläggas som gräsarmeringsyta. Skötselbehovet är lågt med en slagning av gräs och örter årligen på sensommaren. Stenen kan bestå av granit och/eller betong. Använder man sig av granit kan mönstret bestå av stor- och smågatsten med grus mellan stenarna där ängsväxter sås in. Ur miljösynpunkt kan stenen med fördel vara begagnad och vid en framtida rivning kan stenen återanvändas till nya projekt. På marknaden finns också ett antal olika produkter i betong och gjutjärn som med olika mönster skapar gräsarmering och som man skulle kunna använda sig av.

Stor/smågatsten med mellanrum av grus som besås, trafikklass 0.

Gräsarmering St Eriks. Birka, dimension 400x400x80, trafikklass 0.

*Gräsmunk 210*210*100, trafikklass 2.*

Gräsarmeringsgaller GH Form, trafikklass 0.

GCM

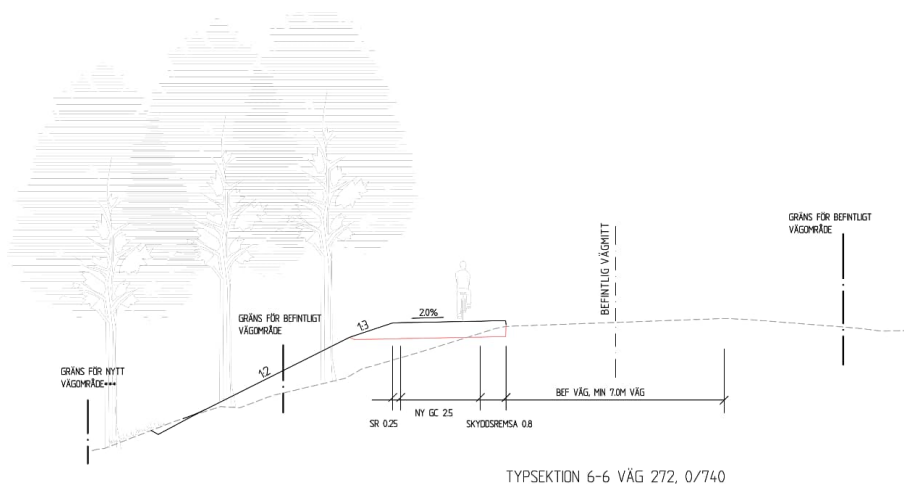
Kantstödet som separerar GCM-vägen med körytan för fordon föreslås utföras i granit. Så även cpl:ens rondell och refuger. Granit är hållbart och kan till stora delar återanvändas den dag anläggningen behöver byggas om.

Slänter

Utpekade slänter med naturvärden från NVI:n, Klass 3 Påtagligt naturvärde, ska banas av med uppläggning vid sidan för att sedan kunna påföras på nya slänter. Arbetet ska planeras så att tiden för uppläggningsen ska hållas så kort som möjligt. I övrigt banas vegetation/jordmån av där så är möjligt för att kunna återföras på nya slänter.

Invasiva arter förekommer inom område för planerad ombyggnation, främst i form av lupiner. För att begränsa spridning av dessa så föreslås att massor med lupinförekomst hanteras genom nedgrävning med täckning på minst en meter. En ytterligare åtgärd för att begränsa lupinernas spridning är att slå av dem innan frösättning, något som kan styras i en framtida skötselanvisning.

Nya slänter där avbaningsmassor inte finns att tillgå, sprutbesås med gräsfrö anpassade för vägslänter med hög andel svingel. Inblandning av örter kan övervägas för att stärka den biologiska mångfalden.

Sektion som visar sträckans norra del. Delar av befintlig vegetation kommer att behöva tas ner. Vegetation i zonen närmst släntfot sparas om möjligt.

För den norra delen av sträckan kommer ett stort antal träd tas ner då ny GCM-väg med slänt breder ut sig från befintlig vägkant. Eventuella avbaningsmassor återförs på ny bankslänt och troligtvis finns det behov av sprutsådd för att snabbt gröngöra ytan.

I de fall där ny slänt bara kommer att bestå av ett tunt påfört skikt sparas befintlig vegetation så mycket som möjligt. Påfört material med en tjocklek 200 mm bedöms inte påverka befintlig vegetations vitalitet om materialet närmst stam är luftigt. Detta gäller särskilt vid slänter markerade på planillustrationen på s.6 med punkt 5 och 6. Vid 6:an har fyra naturvärdesträd identifierats vilket gör att särskild aktsamhet ska iakttagas där.

I förlängningen kommer ytan återbeskogas genom naturliga uppslag vilket är önskvärt. Endast ytan närmst GCM slås med en uppskattad bredd på drygt en meter.

Trädallén

Preliminär projektering med ny utbredning av GCM med tillhörande ytterslänter visar att minst två och möjligen fler av de befintliga lönnarna i allén behöver avverkas. Som kompensationsåtgärd föreslås nedtagna träd ersättas med återplantering av motsvarande antal och art. Träden bedöms kunna rymmas inom vägplaneområdet och föreslås placeras så nära sin ursprungliga plats som möjligt.

Då de nedtagna träden har ett utpekat naturvärde föreslås de placeras som faunadepå i området sydväst om cirkulationen. Utpekad plats är kommunal mark vilket innebär att det behöver samordnas med markägaren.

De två första lönnarna i allén söderifrån sett som kommer att behöva tas ner.

Utrustning

Dagens vägräcken av typen kohlswa som ansluter mot vägbrons befintliga broräcken kommer att bytas ut. Nya räcken föreslås att vara av samma typ som broräckena. Även vägräcke mot slänt i cirkulationen föreslås vara av typ kohlswa. Detta bidrar till att hålla

samma anläggningen. Räcke med höjd 1,4 m som skydd mot slänt för cyklister ska utföras med genomgående överliggare.

Ytan för dagens bussskur kommer att få samma utbredning som idag. Ev. kommer dagens bussskur att flyttas till den nya ytan. Dock finns inget krav på behov av bussskur.

Belysning

Nya belysningsstolpar placeras längs GCM-vägen. Detta innebär att de gamla på motstående sida rivs. Ljusberäkningar med ny belysning ger 8 meters höga stolpar med arm på 2 m och cc 37-40 m vilket är en konsekvens av vägbredden på 7 m. Dagens stolpar är 8 m höga. Ljusberäkning är gjord med armatur från Philips BGP307. När slutgiltigt val av armatur görs i projekteringskedet ska vikt läggas på att armaturen är enkel i sin utforming.

Stolpar av fackverkskonstruktion undviks.

Fortsatt arbete

- Fastställande av material rondellyta
- Utredning vilka träd inom väg- och arbetsområde som kan sparas och skyddas
- Bevakning av placering av skyltar och belysningsstolpar
- Placering samt art- och kvalitetskrav på nya alléträd
- Utredning av material och utformning av refugytor samt restytor (busshållplats, korsningspunkter)
- Samordning med väg/mark/produktion avseende tillgängliga massor för återföring på väglänther
- Samordning med markägare (kommunen) om placering av faunadepå
- Upprättande av skötselplan med bla åtgärder för att begränsa lupinernas spridning

Trafikverket, 803 02 Gävle. Besöksadress: Redargatan 18.

E-post: trafikverket@trafikverket.se Telefon: 0771-921 921, Texttelefon: 010-123 50 00

www.trafikverket.se